

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE AMAUROSI,

QUAM,

ANNUENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,

D. BERNARDI SIEGFRIED ALBINI,

MEDICINÆ DOCTORIS, ANATOMES ET CHIRURGIÆ PROFESSORIS ORDINARII,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu,* & *Nobilissimæ* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum Examini submittit

FRANCISCUS VAN DE WYNPERSSE,

Medioburgo Zelandus.

Ad diem 7. Julii 1738. *horâ locoque solitis.*

VIRO

SPECTATISSIMO HONORATISSIMO

D. JACOBO VAN DE WYNPERSSE, INFERIORIS TERRITORII DOMBURGENSIS QUOD AD MARE EST ET MARIEKERKE TOPARCHÆ, IN COLLEGIUM VIGINTI QUATUOR VIRORUM COMMUNI POSSESSORUM NOMINE TOTIUS VALACHRIÆ AGROS REPRÆSENTANTIUM DEPUTATO, PATRI SUO OMNIBUS PIETATIS OFFICIIS AD ROGUM USQUE COLENDO.

D. JOHANNI VAN DE WYNPERSSE, JCTO. CAUSARUM IN NOBILISSIMA FLANDRIÆ CURIA, QUÆ MEDIOBURGI EST, PATRONO, FRATRI SUO DILECTISSIMO.

D. BARTHOLOMÆO BOMME, MERCATORI VIGILANTISSIMO, FRATRI PER AFFINITATEM CONJUNCTISSIMO.

D. JOHANNI HULSIO, ECCLESIASTI SACRORUM ORACULORUM IN ECCLESIA GRONINGANA CASTISSIMO, FIDELISSIMO, AVUNCULO SUO PLURIMUM DE SE MERITO, SEMPERQUE VENERANDO.

D. JOHANNI PETRO RECXSTOOT, JCTO. URBIS THOLENSIS SENATORI ET CONSULARI, NOBILISSIMIS AC PRÆPOTENTIBUS ZELANDIÆ ORDINIBUS A SECRETIS, COGNATO SUO OMNI HONORIS GENERE PROSEQUENDO.

NEC NON

D. DAVIDI DU TOICT, MERCATORI LAUDATISSIMO INTEGERRIMO.

D. JACOBO DU TOICT, IN ECCLESIA LEYDENSI VERBI DIVINI MINISTRO FIDELISSIMO AC PLURIMUM REVERENDO.

D. PETRO BUSTIN, MERCATORI STRENUO, VIGILANTISSIMO, COGNATIS SUIS EA, QUA PAR EST OBSERVANTIA, COLENDIS.

Hasce studiorum suorum primitias

D. D. D.

FRANCISCUS VAN DE WYNPERSSE.

Auctor & Defensor.

DIS-

PROOEMIUM.

INter omnes sensus externos, nullus præstantior est Visu, sive eximiam ejus utilitatem, sive mirabilem oculi fabricam spectemus. Hinc Veteres quidam Philosophi Visum menti Compararunt, Indicaturi, sine dubio, quod, quanto mens, divinæ particulæ auræ, (ut ajebant,) Corpus, tanto Visus reliquos omnes sensus, dignitate superet; Imo Galenus adeo in ejus admirationem raptus est, ut oculum divinum membrum appellaverit.

Nec sine ratione tam magnifice de hoc organo sensere veteres; oculi enim si Consideremus fabricam, hæc tanto artificio fabrefacta est, tot in compendio habentur hic partes tamque diversæ, membranæ duræ, molles, vasa, nervi, humores, musculi, &c. quæ tamen omnia absolute sunt necessaria, ut objecta rite percipiantur; tam artificiose, inquam, constructa est hæc machina, ut non mirum sit Cl. Guillielmum Derham argumentum inde sumsisse, pro stabilienda supremi rerum Opificis existentia.

Quod vero attinet ad usum, mediantibus oculis contemplamur, coelum, terram, reliqua mirabilia summi rerum Conditoris opera, quorum existentiam lumine capti ignoraremus; hisce juvanti-

bus paragramus terras, maria, imus in terræ viscera, multaque alia perficimus, nobis cæteroquin oculorum usu privatis impossibilia; sic, ducibus his certissimis, multa inveniuntur nova, cognita expoliuntur, augentur. Nullum itaque sensum in scientiis & artibus excolendis visu puto utiliorem. verum quo visus cæteris sensibus præstantior, quo hic nobis dulcior, eo ejus amissio tristior; hunc quilibet, ut summum vitæ infortunium, ademptum luget. Præterea, inter sensuum organa vix ac ne vix aliud reperitur, quod tot, quam oculi, requirat conditiones, cum ut fungatur munere suo, tum ut id melius & commodius peragatur: sed quo plures sunt conditiones ad functionem aliquam requisitæ; eo numerosioribus subjicitur hæc functio læsionibus; nam ut Conditiones ad actiones ita & harum defectus. *Inquit Cl. H. Boerhave Præceptor meus ad cineres usque colendus, hinc medici quidam ocularii trecentos circiter in uno oculo morbos numerarunt.*

Hæc mecum reputans, cum legibus celeberrimæ hujus Academiæ sit obtemperandum, quod & lubens facio, inter tot hujus organi affectus cæcitatem illam, quam vocant Amaurosin, pro materie dissertationis præsentis selegi: quod ut cedat feliciter, faxit Deus T. O. *M.*

DIS-

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS.

DE

AMAUROSI.

CAPUT I.

De definitione & Etymologia nominum, quibus hic morbus Insignitur.

§. I.

maurosis est abolita Videndi actio, adempto inter retinam, nervum opticum, & cerebrum commercio, nullo interim sensibili vitio in oculis affectis apparente; color enim pupillæ naturalis non est mutatus, omnes oculi partes, tunicæ, humores, nullam labis suspicionem incurrunt, tamen æger, amaurosi jam perfecta, ne lucem quidem meridianam percipere valet: unicum quod

hic

hic præternaturale apparet, est pupilla duplo circiter amplior sana, & immobilis, præsertim si ambo simul oculi affecti fuerint.

§. 2.

Affectus hic dicitur græcis Amaurosis, a Verbo ἀμαυρόω, obfusco, & obscuro, quod inde visus maxime obfuscetur, & obscuretur: latinis vero *obscuritas*, quoniam æger continuo in obscuro & tenebris versatur; græcam tamen denominationem, utpote usu receptam, servamus, licet non desint, qui per *Amaurosin*, privationem visus, a causa in oculo sensibili, veluti cataracta, glaucomate, upopyo, tumore vel cicatrice corneæ, Nephelio, &c. ortam intelligant. Vocatur etiam *suffusio nigra*, *cataracta nigra*, forte quia pupilla nigra & serena manet, ut sic distinguatur a cataracta sive suffusione vulgari, in qua pupillæ nigredo in album, cinereum, aliumve colorem mutatur, unde etiam differentiæ gratia sæpe cataracta alba vocatur, dicitur & *gutta serena*, quæ vox ex Arabum opinione originem traxit, putabant enim humorem sive guttam quandam non pellucidam ex cerebro in nervum opticum fluere, & sic videndi actum impedire atque abolere, hinc *guttam* nominavere: eodem nomine olim podagram nominavere, unde & in hunc usque diem Gallis *La goutte* dicitur: alii adhuc morbi hoc nomine insigniti inveniuntur. *serena* vero simul audit ob serenitatem oculorum, quoniam aspicientibus oculi sani pulchri & sereni apparent.

Minor hujus morbi gradus Græcis ἀμβλυωπία, a vocibus ἀμβλὺς obtusus, hebes, & ὄπτομαι video, & Latinis hebetudo visus vocatur, quando quidem visus non plane tollitur, sed tamen notabiliter, ita ut valde

de debilis sit, absque vitio in oculis manifesto.
Hæc de Vocum Etymologia sufficiant.

CAPUT II.

De sede mali, & iis, quæ morbum futurum prænunciant.

§. 3.

Quidam solum nervum opticum considerant, tanquam subjectum sive partem affectam in Amaurosi, quod quidem sæpissime obtinet; verum cum ratio dictet; non opus esse immediata ipsius nervi optici læsione, ad morbum hunc producendum, nam si sola retina tunica, proximum visus organum, impar fuerit muneri suo obeundo, optico nervo intacto; hæc cæcitatis species oritur, & observationes testentur, aliquando in loco ab opticis remoto causam morbi inveniri, ut deinceps patebit, ubi de causis agetur; Hinc indefessorum in observando Practicorum vestigia sequens, sedem mali non tantum in nervo optico immediate affecto, sed etiam in retina, substantia Corticali, medullari cerebri aliquando fixam esse existimo; quum & tali ratione commercium inter proprium visus organum & cerebrum sæpe tollatur.

§. 4.

Dixi (§. 3.) primarium visus organum esse tunicam retinam; hæc enim expansa, dimidium ovi putamen, vel pileolum qui glandi quercinæ superimponitur, figura sua referens, humorem vitreum immediate ambit, sicque posita est loco radiis, ab objectis visibilibus reflexis, per varios oculi humo-

res refractis, collectis, excipiendis idoneo, ut his mediantibus in illa, tanquam in tabula, objectorum imagines pingantur, ibique motus imprimatur, qui per ſuccum nervoſum ad cerebrum, ſenſorium commune, propagatus, vi legis, adeo inter mentem & corpus ſancitæ, excitet in anima perceptiones rerum adſpectabilium.

Equidem Mariotte, & pauci ejus Aſſeclæ, id muneris choroïdi tunicæ tribuunt, aſſerentes, retinam, utpote Diaphanam, transmittere radios, in choroïde opaca imagines corporum, unde reflectuntur, repræſentantes.

Verum nervi ſunt organa ſenſuum, hoc enim conſtanter obſervatur in corpore animali; tactus, gustus, ope papillarum nervearum peraguntur, ſic & in reliquis ſenſibus externis pars primaria ſentiens eſt nervus: ſed nihil aliud eſt retina, niſi continuatio & explicatio ſubſtantiæ medullaris nervi optici; adeoque ipſius cerebri; nec patet ratio, cur in ſolo oculo fieri debeat exceptio. præterea aliæ membranæ ad illud negotium minus aptæ videntur.

Retina denique non eſt tam diaphana, quam quidem contendit Mariotte, eſt coloris albogryſei ruſedine mixti, per hanc radii non commode poſſunt penetrare usque ad choroidem, ſed ſuffocantur. Imo multi Doctiſſimi, iique Celeberrimi Viri, adeo de hujus rei veritate perſuaſi fuere, ut dixerint, retinam eſſe principem oculi partem, cujus gratia reliquæ omnes factæ ſunt. Sed de his ſatis, ne extra oleas vagari videar.

Tranſeo ad ſigna, quae hunc morbum prænunciant.

§. 5.

Guttam ferenam præcedere folent dolores in capite profundi, gravativi, his fenfim ceffantibus, incrementum capit illa; hoc tamen non eft perpetuum, nam in quibusdam dolores dicti Amaurofin ipfam concomitantur, minuitur paulatim vifus, tandem aboletur: præterea aliquando fiunt extemplo coeci, absque ullis doloribus prægresfis. Signum vero certum & Pathognomicum invafuri morbi eft, fecundum Cl. Pitcarn, fi mufcæ, arenæ, aliave fimilia, oculis obverfari videantur, absque ullis opthalmiæ externæ fignis, aut Corneæ pellucidæ inflammatione. Phænomeni hujus ratio hæc effe videtur: Retina eft continuatio fibrillarum medullofarum cerebri, ut jam fupra (§. 4.) diximus, hæ connectuntur membrana cellulofa, inter has decurrunt arteriæ, venæ plurimæ; ubi nunc hæc vafa humore fuo nimis diftenduntur, infarciuntur, fibrillæ medullofæ comprimuntur, infenfibiles redduntur, hinc nulla poteft in his imago depingi, in folis a compresfione liberis excitatur fenfus, adeoque multæ partes radiorum, ab objectis reflexorum, in retinam incidentium, erunt obfcuræ; fed oculus continuo movetur, hinc obfcuræ hæ partes mufcas ante oculos volitantes referent.

CAPUT III.

De fignis Diagnofticis.

§. 6.

Signis antecedentibus perluftratis, ad ea, quæ præfentem detegunt morbum, me confero.

Primo intuitu non facile cognoscitur morbus, nisi ex relatione ægri, præcipue si tantum unus laboret oculus, totus enim apparet sanus (§. 1.); ratio hæc est: impedito, quacunque de causa, spirituum animalium in nervum opticum aut inde in retinam, fluxu, hujus tunicæ fibræ laxantur, non amplius afficiuntur a radiis in eam incidentibus, sed hoc vitium non transit ad alias oculi partes, hinc nihil in illo præternaturale apparet. Attamen quando simul uterque oculus affectus est, attentius consideranti pupilla solito amplior & immobilis apparet (§. 1.). Cum hoc excepto nihil aliud præternaturale advertatur, forte operæ pretium erit phænomena conferre, quæ in pupilla sanorum, cum illis, quæ in ea amaurosi correptorum contingunt. Uvea est velum sive cortina, radiorum in oculum ingressum moderans ejus pupillæ contractione vel laxatione: in magna luce solis, ignis vel candelæ admotæ, nimia radiorum oculos subeuntium quantitas male afficeret retinam, hinc sanorum pupilla contrahitur, & tali ratione minor radiorum copia ingreditur: e contrario, in loco obscuriore, ut tamen oculus adhuc aliquid videat, radii debiliores & pauci vix possent ferire retinam sufficienter ad excitandum sensum, hinc eorundem pupilla dilatatur, major radiorum quantitas afficiendæ retinæ apta ingreditur: Sanorum proinde pupilla circa meridiem, serena die, angustior, vespertino tempore, amplior, deprehenditur. in oculis ex amaurosi cœcis pupilla ad omnes has lucis mutationes dilatata & immobilis manet, nec admota luce majore angustatur. Ratio deducenda videtur, non inde, quod via spirituum pupillam dilatantium sit obstructa, ut olim credidere, adeoque laxam & immobilem manere hanc oporteat;

teat; sed quia retina non amplius a luce afficitur, nihilque excitat animam, ut determinet spiritus animales in fibras uveæ motrices, via cæterum libera existente. Plempis tamen in ophthalmogravia sua, narrat se vidisse puellam Gutta serena laborantem, sub qua, inquit, ne luculentissimum quidem solem agnoscebat, variabat nihilominus pupilla non solum occluso oculo altero, sed ambæ modo se contrahebant, modo ampliabant, pro ut vel ad lucem, vel ad locum obscurum oculi convertebantur, non tamen adeo contrahebantur, quam in oculis sanis & salvis. Sed rarissima sunt hæc exempla.

§. 7.

Quando unum tantum oculum Gutta serena occupat, nihil præter naturam advertitur ambobus oculis apertis, nec facile distinguere licet oculum affectum a sano, ambæ pupillæ æqualem habent diametrum, contrahuntur ad majorem lucem æqualiter, ad minorem laxantur; eadem observantur, ubi objecta vix remotiora, mox propria aspiciuntur, aut inter oculos & lucem corpus opacum transfertur. Nec obscura est hujus phænomeni ratio, motores enim nervi, tendentes ad uveam oculi amaurosi laborantis, cum sint æque sani atque illi alterius visu integro gaudentis, motu a radiis incidentibus retinæ illæsæ impresso, derivantur spiritus animales in fibras motrices utriusque uveæ, hinc sequitur pupilla affecti oculi motum ejus sani.

Tali ergo in casu accedat ipsius relatio oportet, quæ confitetur se altero oculo videre non posse. Oculus illæsus sic cognitus claudendus, tunc advertitur affecti pupillam sensim se dilatare, licet exposita sit luci, & sic laxa perseverat in eodem statu, donec alter ocu-

lus aperiatur, tunc dilatata pupilla sensim contrahitur, donec redierit ad diametrum pupillæ oculi boni æqualem: tali tunc signo deprehenditur nihil amplius visus superesse in oculo affecto.

§. 8.

In infantibus, qui cum hoc morbo nati sunt, non statim percipitur malum, sed tractu temporis; præterea observant medici ocularii, quod licet eorum pupilla motu careat, nihilominus non magis sit dilatata, quem in statu isti ætati naturali. Notant etiam speciem amauroseos in altero oculo, ubi pupilla semper est contracta, sive oculus sanus aperiatur, sive claudatur. Quando dimidia alterutrius oculi pars tantum hoc affectu læsa, cognoscitur hæc species, si jubeatur æger inspicere librum apertum, oculo sano prius clauso, tunc enim tantum dimidiam paginæ partem, sed oculo sano integram, percipit. Ex dictis (§. 6. 7. 8.) patet, verum Pathognomicum non quærendum esse in sola pupillæ dilatatione nimia, aut ejus immobilitate, sed hæc simul jungenda esse cum ægri relatione, & externo oculi, apparenter sani, habitu.

§. 9.

Signa, quibus Amaurosis ab aliis cæcitatibus differt, sponte patent, cum in his semper aliquod oculi Vitium appareat, in illa nullum. Pupilla, naturaliter nigra, non mutat in Gutta serena colorem, sed in Cataracta acquirit eundem a nigro diversum, ut plurimum albicantem, gryseum vel margaritæ similem.

Distinguuntur ob omni Corneæ opacitate, sive a pure, sive cicatricibus, maculis, inducta; cum in Amaurosi Cornea sanæ sit simillima. Cætera, ne longior sim, missa faciam, ad causas, hanc caliginem producere valentes, transiturus.

CA-

CAPUT IV.

Causas exhibens.

§. 10.

Omne id, quod impedit ne radii, objecta in retina tunica depingentes, illum excitare possint in ea sensum sive motum, qui communicatus ad sensorium commune, animam reddat conſciam rei actu visæ; adeoque impedimentum transfluxus spirituum animalium in nervum opticum, retinamve, amauroseos causam proximam constituit.

§. 11.

Remotæ causæ plurimæ, assiduo præstantiorum Practicorum labore & industria detectæ, memoria traditæ, ad tres classes præcipuos referri posse videntur, nempe ad compressionem, obstructionem, & unitatem solutam; quibus addi possunt spasmus & forte causa hæreditaria.

§. 12.

Scirrhi ad nervorum opticorum ortum, calculi eodem loci, aut in eorum substantia; vesica aqua plena circa horum nervorum sic dictum coalitum; exostoses circa opticos, præcipue in lue venerea affectis; tumores duræ matris circa memoratos nervos, aut in ea parte, qua foramen, his transitum præbens, investit; sunt causæ, quæ ex diligenti cadaverum sectione repertæ, amaurosin produxerant, opticos comprimentes, impedientes succi nervosi per illos in retinam transitum, unde insensilis hæc tunica non erat propagando motum, a radiis luminis ei impressum, usque ad sensorium commune; hinc nec in mente o-

riri

riri potuerat idea objectorum per radios reflexos expansionem nervorum opticorum medullarem ferientium.

§. 13.

Cranium, in junioribus intropressum, post fracturas in adultis intropulsum, premens cerebri corticem, medullæ, in nervos opticos porrectæ, originem præbentem; materies collecta inter cranium & duram matrem, inter meninges & corticem, aut eo loci ut medullam jam memoratam comprimere queat; spirituum animalium, opticis debitorum, secretionem, transfluxum, impediunt, hinc ut alios affectus, a Cl. Boerhave, Medicorum principe, recensitos *Aph. de Cogn. & Cur. morb.* §. 267., sic oculorum caliginem ratione dicta (§. 12.) inducere possunt. Vulnera Capitis; ejus contusiones; casus ab alto in Caput; ruptis vasis, effusis liquidis, effectui modo recensito edendo sunt apta. a Vulneribus, in orbitam, aut in partem Capitis anteriorem penetrantibus, sanguis ex apertis vasis extravosatus, opticos nervos premens, inhibet spirituum per eos in retinam influxum, visus functionem tollit.

§. 14.

In febribus continuis, inflammatoriis, Phrenitide præsertim, orta inflammatione in vasis, per nervi optici involucra, ejusve mediam substantiam decurrentibus, aut in ramo carotidis internæ, qui applicatus angulo foraminis, eidem nervo exitum concedentis, simul cum illo orbitam ingreditur; vasa hæc materie phlogistica distenta, comprimunt opticos, eorumque medullam, & eo magis quidem, quod hi nervi transeant per vias osseas cedere nescias; hinc intercipitur spirituum in retinam influxus, cum subsequente Cæcitate

tate, duratura donec soluta inflammatione, arteriæ pristinæ diametro restitutæ, & tubuli medullosi jam liberi spiritubus transmittendis apti fuerint.

§. 15.

a Violenta spiritus detentione, quemadmodum tubicinibus contingit, hunc morbum ortum observarunt jam antiqui; tubam enim inflaturi, capiunt aëris, quantum possunt, pulmone sic distento, sanguis minus transit, minori copia per venas pulmonales redit in cor sinistrum, hinc accumulatur in venis ad cor dextrum reducentibus, rubet facies, turgent vasa; hoc circa opticos contingente, nemo non videt effectum.

Accedit quod musici plerumque Baccho litare soleant, hinc binæ concurrent causæ ad eundem effectum producendum.

§. 16.

Nimius spirituosorum inebriantium potus, inter nocturnas diurnasve compotationes; abusus volatilium aromaticorum; sudorifera; insolatio; sanguinis impetum augent, majorem excitant calorem, hinc rarescunt humores, vasa dilatantur; distentis arteriis jam memoratis, fiunt eadem quæ (§. 14.) Amaurosis, cujus meminit Cl. Tulpius *l.* 1. *c.* 31. an a veneno assumpto? a vero a mero potu?

§. 17.

Validissima vomitoria; sternutationes immodicæ; violento nixu humores magis versus caput, hinc oculos derivant, vasa humore distendente turgent, unde effectus (§. 14.) aut in plethoricis vasa rumpi, effusi humores producere (§. 13.) poterunt: vel in cacochymicis pituitosis, crassiora in tubulos forte opticorum impelli, aut

potius in minima vasa, his ortum prebentia, adigi queunt.

§. 18.

Suppressio menstruorum in puellis, fœminis gravidis; aut fluxus hæmorrhoidalis in viris; sanguine retento plethoram auget, vasa distendit, quibus (§. 14.) tumentibus, similes erunt effectus. Partus difficilis quandoque, propter vehementes sæpius repetitos parturientis nixus, faciet ea, quæ (§. 15.).

Hæ sunt circiter caussæ, quæ comprimendo guttam serenam producere possunt; nunc illas quæ eundem obstruendo effectum edere valent, recensere aggredior.

§. 19.

Inter superius allegatas causas, nonnullæ, non tantum per compressionem, sed etiam per obstructionem, amaurosin creare possunt; v. g. vomitus, sternutatio (§. 17.); præterea insolatio nimia, sudorifera &c. aucto calore partes humorum mobiliores, aquosas, spirituosas, volatiles, dissipant crassiores, obturandis vasculis aptas, relinquunt.

§. 20.

Nimia animi contentio in meditando, cum vigiliis, & inde animi mœroribus; cerebrum nervosque debilitant, consumunt spiritus, humores crassiores reddunt, eo magis si non sufficiens potus diluentis copia assumatur, aut cibi fuerint incrassantes; hinc facile humorum circa nervos opticos stagnatio, in eorum tubulos forte, saltem in vasa unde tandem oriuntur, impulsio, obstructio, visus privatio.

Purgationes fortes, sanguinem agitant, educunt humores tenuiores, crassos, obstruendo idoneos, relinquunt.

Hæ-

Hæmorrhagiæ nimiæ ſpontaneæ, aliæve, corpus bono ſanguine orbantes, imminuunt ſpiritus, debilitatem vaſorum, viſcerum, inducunt; hinc aſſimilatio impeditur, Cruda viſcida, eo magis favente his diæta, opturandis vaſis apta, generantur.

§. 21.

Scabies, ſerpigines, Achores, retrocedentes; ulcera pedum, femorum, nimis cito & imprudenter conſolidata; impuris viſcidioribus humorum particulis jam verſus organum viſus tranſlatis, facient quæ (§. 17. 20.). Gutta Serena Moluccana, de qua Bontius in *Medic. Indor.* mentionem facit, ſæpe contingit iis, qui ad inſulas Moluccas, Amboynam, Bandamve appellunt, quam ab aëris humiditate & oryzæ calidæ uſu derivat; ſine dubio quia humores viſcidos lentos reddunt. A bombardarum exploſione terribili & continua, Amauroſin ortam tradunt, forte quod diatheſi viſcida præexiſtente, humores craſſi, a tanto motu, in vaſa (§. 17. 20.) impulſa fuerunt. Obſervarunt præterea nervos opticos exſiccatos, corrugatos, in ſenibus, aut etiam poſt febres, ardentes præſertim; in priore caſu vaſa minima coäluere, aucta ſunt ſolida, fluida imminuta; in poſteriore, ſubtilioribus diſſlatis, craſſa relicta, quæ ſi obſtruxerint Canales ante opticos, reliqui inde oriundi fiunt nulli, tandem concreſcunt.

§. 22.

Venerem immodicam Amauroſeos eſſe cauſam quandoque, jam meminere veteres; hinc ait Sanctorius, *in Med. ſtat.*, *coitus immoderatus lædit oculos, viſionem, quia ab oculis ſubducit maximam ſpirituum copiam.*

Exhauriuntur enim vires, ſpiritus ſegnius influunt,

deficiunt, unde retina quasi paralytica, non satis vivide a radiis affici potest, ut motus ad sensorium commune propagetur. Solis, lunæ, fulguris, candelæ, aliorumque corporum valde splendentium, diuturnum aspectum, hunc morbum produxisse observatum; nimis vivida radiorum actio violentius afficit retinam, hanc tandem reddit insensibilem. Possent adhuc plures allegari causæ obstruentes, quas tamen, brevitatis causa, lubens prætermitto.

§. 23.

Vulnera per nervum opticum penetrantia, continuitate solventia; erosiones, aliquando in lue venerea ossa narium spongiosa consumentes, ad nervum opticum usque pergentes; tollendo commercium inter oculum & sensorium, faciunt Guttam serenam.

§. 24.

Concipi potest, quod si humor quidam acrior circa opticos stagnaverit, quacunque ex causa, eosque vellicaverit, spasmo contrahentur, non admittent spirituum per hos influxum.

Causam hæreditariam hic locum habere posse, æque ac in podagra, hæmoptoe, aliisve morbis, testatur observatio Jos. Lanzoni de mendico cæco, qui quinque liberos cæcos genuit. Rolfincius & Brisfæus observarunt, ex dissolutione humoris vitrei, instar aquæ, hunc morbum ortum fuisse, videtur autem, quod, a tanta hujus humoris corruptione, simul ipsa retina, illum ambiens, necessario valde lædi debuerit.

Ex dictis (§. 10. ad 24.). concludi posse videtur, amaurosin esse proprie nervorum opticorum, & consequenter retinæ, Paralysin, cujus causæ similes iis Paralyseos reliquorum in corpore nervorum, hinc par-

partium quibus suos dant ramos, impedientes ad has succi nervosi, pro motu vel sensu, transfluxum.

CAPUT V.

De signis Causarum, & differentiis.

§. 25.

Causarum signa ut inveniantur, cautum requirunt medicum, nam ut plurimum non carent difficultate, quandoque maxima; nihilominus quædam 1°. facile deprehenduntur per sensus relationem; 2°. alia difficulter, investigari tamen queunt, inquirendo in omnes circumstantias, quemadmodum vixerit, quæ fuerit diæta, quid anteactum fuerit, qui morbi præcesserint, qui concomitentur &c. 3°. Rursus alia tantum conjectura assequi licet, aut demum quandoque ex defuncti cadavere aperto vera mali causa patet.

§. 26.

Fracturæ, impressiones cranii; vulnera capitis, contusiones, casus ab alto, febris &c. cognoscuntur ex (§. 25. n°. 1°.). Errores in rebus non naturalibus; scabies, achores, serpigines, retropulsæ; ulcera antiqua clausa; venus nimia; suppressio menstruorum, hæmorrhoidum &c.; amaurosin produxisse scitur ex (§. 25. n° 2°.) sic ubi cito videndi facultas amittitur, absque causa externa manifesta, dolores capitis prægressi, vel adhuc præsentes sunt; judicamus humores in cerebro stagnare, obstruere.

Si

Si a causa externa, vulnere scilicet penetrante in orbitam, aut in anteriora capitis, subita oriatur amaurosis; persuademur nervum opticum vel ab effuso sanguine comprimi, vel contusum, violenter, extensum, pertusum, aut plane abscissum fuisse. Si praecessere imagines ante oculos volitantes (§. 5.), vasorum in retina dilatationem, obstructionem existere, aut ibi incepisse putamus.

Tandem ubi sensim aboletur visus, absque ulla causa, ex (§. 25. n°. 1°. 2°.) deprehenda; tumorem quendam circa opticos ortum, eos comprimentem, conjicimus, ex (§. 25. n°. 3°.).

§. 27.

Quod ad hujus morbi differentias attinet, hae ex antecedentibus haud difficulter intelliguntur; Amaurosis enim est simplex, vel cum aliis morbis complicata; perfecta, ubi visus est integre abolitus, vel imperfecta, quando lucem quidem percipiunt aegri, sed objecta distinguere non possunt. Ambos oculos simul, vel unum tantum occupat; in hoc rursus vel totus oculus, vel dimidia ejus pars duntaxat, illa caligine afficitur. Praeterea est recens vel inveterata; Idiopathica vel sympathica; connata vel acquisita; senilis, aut in juvenibus, adultis. Aliae tandem differentiae, pro diversitate causae, subjecti, temporis, effectuum, obtinere possunt.

CA-

CAPUT VI.

De Prognosi.

§. 28.

Prognosis hujus affectus maxime est dubia & incerta, sæpe non admittit medelam, tum quia ut plurimum difficulter vera causa detegi potest, cum etiam quod etsi forte intelligatur, tamen crebro tolli nequeat; hinc a multis amaurosis vera incurabilis habetur. Non tamen plane desperandum de felici eventu, & quo carior est homini visus, eo animosius aggredi debet medicus curationem, præsertim cum multos per naturam vel etiam per artem a gutta serena liberatos fuisse, observationes testentur.

§. 29.

Amaurosis, a scirrho, calculo, exostosi &c. Comprimentibus (§. 12.); a soluta unitate nervi optici, per vulnera, suppurationes, erosiones (§. 23.); a vasis varicosis tumentibus in retina (§. 5.); aut ubi vitreus humor in oculo dissolutus (§. 25.); omnem medici opem eludit: cum enim talibus malis, hunc morbum producentibus, in externis partibus si contigerint, ubi tamen remedia immediate applicari possunt, difficulter medeatur, multo minus id in internis obtinebitur; præterea destructum nulla arte restitui potest.

§. 30.

Inveteratum hoc malum difficilius curatur; in senibus

bus parum ſpei relinquit; ubi vero malum recens, in ætate juvenili, virili, a materie lenta, viſcida, obſtruente, ſpes in obſtructione reſeranda collocatur, hac enim ſublata, reſtituitur viſus. Aſſerit Saint Yves, Medicus ocularius Pariſinus, obſervaſſe ſe in omnibus, quibus amauroſis incepit a levi inflammatione, doloribus in capite ad latus oculi ægri ſtipata, illorum dein oculum ſanum in eundem morbum incidiſſe.

§. 31.

Si amauroſis menſtruorum, hæmorrhoidumve ſuppreſſorum culpâ contigerit, hiſce ope naturæ vel artis reſtitutis, ſæpe viſus reſtituitur; ceſſante enim cauſa, ceſſat effectus; nonnunquam tamen morbus perſeverat. A gravitate orta, ſæpe ad quatuor, quinque vel ſex menſes, aliquando ad partus uſque tempus perdurat, quo in lucem edito, ſponte tollitur malum, ſecundum obſervationem Sennerti.

Teſtatur idem, cæcitatem ob capitis plagam, & caſum ab alto, ſubito factam, interdum tertio alterove die ceſſare. Quæ a ſcabie, ſerpiginibus &c. retropulſis originem duxit, hiſce redeuntibus vel ſponte vel per adhibita medicamenta, aufertur. Amauroſin interdum ſponte per febrim, aliasve mutationes inſignes ſolutam fuiſſe, obſervatum: quo referre licet locum Celſi *L. 6. C. 6. No* 37. *Quidam ſine ulla manifeſta cauſa ſubito obcæcati ſunt; ex quibus nonnulli, cum aliquamdiu nihil vidiſſent, repentina profuſione alvi, lumen receperunt.* Per Diarrhœam enim humor vaſa nimis diſtendens, minuitur. Referunt etiam quosdam ab amauroſi fuiſſe liberatos per frontis vulnera; forte quod vaſa circa nervos opticos nimis ſanguine dilatata & tumentia fuêre, quæ ner-

nervos compressêre, quibus per fortuitum vulnus depletis, nervi liberi rursus transmisere spiritus.

Febribus accedentem, larga sæpius hæmorrhagia solvi, compertum.

CAPUT VII.

Curationem tradens.

§. 32.

Curatio requirit causæ obstruentis, comprimentis, si fieri potest, ablationem; excretiones solitæ, jam suppressæ, rursus provocandæ; humoris viscidi, crassi, fluxiles reddendi &c.; sic tandem, effectu & ægri & Medici expectationi respondente, spirituum influxu in nervum opticum & retinam restituto, oculi visum recuperabunt.

§. 33.

Commendantur hic purgantia, tam præservationis, quam curationis gratia, ex Aloe, Scammonio, Jalappa, Pilul. Coch. maj. vel minor., aliisve, quibus non sufficit curam aggredi, sed toto curationis tempore, interpolatis vicibus exhiberi debent.

Eo magis convenire hæc videntur, quod natura spontaneâ Diarrhœâ hunc morbum quandoque sanaverit (§. 31.); cui sententiæ adstipulatur Celsus *l. c.* hisce verbis: *Quo minus alienum videtur, & recenti re, & interposito tempore, medicamentis quoque moliri dejectiones, quæ omnem noxiam materiam in inferiora depellant.* Vomitoria, licet aliquando per accidens profuerint, minus tamen tuta videntur, hæc

enim humores, violento motu excitato, ad superiora rapiunt, sicque morbi causam augere possunt (§. 17.). Laudantur a quibusdam Decocta ex lignis Sassafras, Guajac. Chin. Lestisc. rad. Sarsaparil. &c. ab aliis Decoctum viperarum, utpote obstructionibus tollendis idoneum: Infusa pariter, ex Betonica, Meliss. Veronic. Sem. fœnicul. aut aliis, instar theæ sumenda. Seri lactis, humores crassos diluentis, usum suadet Cl. Hofmannus. Hæc autem medicamenta, in curationis decursu, varianda sunt, ne idem remedium tandem ægro fastidium pariat, neve natura eidem assuefiat.

§. 34.

Venæ sectio conducit in Plethoricis, ubi in febre oritur malum, aut ubi a lapsu, contusione, sanguinem in capite stagnare, conjicimus: hanc tanquam validissimum remedium in plenitudine commendaverunt veteres.

Plempius, *in ophthalmogravia sua*, Spiegelium in hoc affectu, non sine fructu, mediam frontis venam pertundere solitum fuisse, sanguinemque tam diu eduxisse, donec sua sponte erumpere desineret. In obstructione menstruorum, ut causa mali, sanguis ex venis inferioribus mittendus, simul adhibitis illis, quæ menses suppressos restituunt. Ubi vero hæmorrhoidum solitæ evacuationes, jam inhibitæ, huic affectui ansam dederunt, hæ admotis hirudinibus, aliave methodo, rursus sollicitandæ.

Si Fractura cranii, ejusve impressio, hoc malum induxit, in hoc casu cranii elevatio, mediante emplastro tenaci, in illo perterebratio ope trepani, curam absolvent. Sic removendo causas, tolletur effectus.

§. 35.

§. 35.

Quando ſtagnationes humorum verſus cerebrum & oculos ſubeſſe videntur, frequentius prodeſſe obſervantur veſicatoria, nuchæ aut pone aures applicata; quidam etiam apponere jubent ea humeris, circa Deltoïdem muſculum, poſt olecranum, & carpis. Veſiculæ excitatæ diu foliis Betonicæ, Braſſicæ, aliisve apertæ ſervandæ. Imo tanti fecit Riverius Veſicatoria, ut aſſeruerit, in caſibus deſperatis, ubi omnia fruſtra adhibita fuerant, veſicatorium toti capiti raſo, inſtar cucuphæ admotum, etiam bis terve repetitum, ubi priores veſiculæ & excoriationes exſiccatæ fuerant, multum quandoque profuiſſe. Conveniunt etiam Setacea per cervicem traducenda: vel fonticuli excitantur, mediante cauſtico potentiali, in variis locis, pone aures, inter primam & ſecundam colli vertebram, aut juxta quartam & quintam, &c. ulcus dein apertum ſervatur immiſſo piſo, impoſitoque emplaſtro tenaci. His non proficientibus, ſuadent quidam cauſticum potentiale ſuturæ coronali admovere.

Nec laude carent cucurbitæ cum ſcarificatione occipitio affixæ, ita ut, ſecundum obſervationes Aëti & Riverii, ſæpe contigerit, ægros, incumbente adhuc cucurbita, miraculi inſtar, lumen recepiſſe. Alii has ſiccas cum multa flamma per horæ quadrantem, dorſo, humeris, applicare jubent. His omnibus humores ſtagnantes a parte affecta ad exteriora derivantur, ſimulque evacuantur.

§. 36.

Apophlegmatiſmi, ſpecie Errhini, maſticatorii, Gargariſmatis, exhibiti, poſſunt eſſe boni effectus;

dum illud, excitato motu, viscidum solubile solvit, & per nares excutit, hi vero deflectunt materiem peccantem a loco affecto ad palatum; quod eo facilius fieri posse videtur, perpendendo viciniam nervi optici, membranæ schneiderianæ & palati.

Vehemens tamen sternutatio non videtur excitanda, præsertim cum ex præcedentibus (§. 17.) constet, violento hoc motu quosdam in Amaurosin incidisse. Quidam, inclinato & velato Capite, oculis apertis, Vapores ex Decocto herbarum emollientium excipere jubent. Usum etiam habent Balnea aquæ tepidæ ad crura & pedes, ante somnum; Frictiones extremarum partium, præcipue inferiorum: his enim derivantur humores ad inferiora.

§. 37.

Externa, oculis ipsis admovenda, quidam rejiciunt, illa nullius aut saltem exiguæ efficaciæ censentes; alii, e contrario, quædam crebro usu sibi comprabata, summopere laudant.

Bontius commendat oleum calore solis ex jecore Lamiæ piscis destillans, oculis inunctum, ut præsentaneum remedium.

Forestus oleum eodem modo stillans ex hepate pisciculi *aelpuik*, dicti, Ciliis & palpebris superioribus inungendum.

Hofmannus genuinam Viperarum pinguedinem, duabus vel tribus guttulis oculo instillandam.

§. 38.

Tandem si lues venerea causa fuerit mali, aut etiam lentum viscidum peccaverit, aliaque incassum fuerint adhibita, salivationem mercurialem suadent quidam non infimi subsellii Medici; cum mercurius viscosa crassa attenuet, attenuata in motum agat, pene-

netret per minima vaſa, & ſic obſtructiones reſeret; denique tali methodo plures viſum recuperaſſe ſit compertum.

§. 39.

Ad diætam quod attinet, hæc ita dirigenda eſt, ut cauſis reſiſtat: vitentur cibi humores craſſos generantes, potus inebriantes, inſolatio capitis, & reliqua omnia quæ amaurosin producere deprehenduntur. Quantitas ciborum ſit moderata, nimia enim ventriculi repletio, quantum hic noceat, facile intelligitur. Si æger non poſſit abſtinere a vino, ſumat tantum oligophorum; quidam commendant vinum Euphraſiatim, quod fit ex Euphraſia, vindemiarum tempore dolio, muſto pleno, immiſſa, tanquam ſpecificum in oculorum caligine, ſi adſit cauſa frigida.

Hæc ſunt, B. L. quæ vobis tradere propoſui, Deus Ter Opt. Max. facit, ut cedat in ſui gloriam, ægrorum curationem, & meam ſalutem.

TANTUM.

COROLLARIA.

I.

Amaurosis est paralysis nervorum opticorum & retinæ.

II.

Amaurosis est quandoque sanabilis.

III.

Quandoque est insanabilis, nullisque paret medicamentis.

IV.

Quandoque subito nascitur & evanescit.

V.

Quæ amaurosin inducunt, possunt eidem morbo mederi.

VI.

Communicatione inter cerebrum & retinam dempta, visus aufertur.

VII.

Retina est proximum visus organum.

VIII.

Medicamenta mercurialia in hoc affectu interdum divinam opem ferunt.

AAN

AAN DE HEER

FRANCOIS VAN DE WYNPERSSE,

By gelegentheid dat zyn Ed. tot Genees-Heer bevordert wiert.

Op den 7. July 1738.

Waarom ik de logge ſnaren
 Van myn half verroeſte Lier
 Zonder maat en zonder zwier
Wil met ſoete ſtemmen paren,
 Is om dat ik zie beloont
 Naarſtigheid, en vlyd bekroont
Met een Krans van Lauwer blaren:

Hoe zou dan myn geeſt beſwyken:
 Neen dat dult de vriendſchap niet
 Die haar hulp en byſtand biedt
Om dat maar van haar zou blyken
 Dat zy weet dat hare pligt,
 Niet is om door Lof-gedigt
Yders goedt-keur weg te ſtryken?

Kon Jupyn aan elk behagen
 En voldeet hy yder een
 Neen! zyn godheid was te kleen,
't Zy genoeg dat ik zal wagen,
 Met dees toon u huld te doen
 Schoon dat ik geen krans van groen
Aan u deugd meen' op te dragen.

G'heb.

G' heb u zelf een kroon gevlogten
U tot eer de vlyd ten loon
Uit het alderschoonste schoon
(Daar veel Oude eer na sogten)
Van geleerde en wyze blaân
Die in staat zyn te versaân
Alle weet-en ken-lust togten:

Nu zo hebt gy net beschreven
Hoe het alder êelst gesigt
Wel eens deert het lieve ligt,
En zo netjes saam geweven
(Schoon men vaak van buiten niet
Eenig leed of letsel siet)
Middelen tot herstel te geven.

'k Sie U dan zo weder keeren
Met die kunst waar op men vry,
Roem, 't is d'heilzaam arzeny
Waar door dat men kan verweren
Alle ramp en pyn en smart
Die het Lighaam vaak benart?
Wie zal dan dees kunst niet eeren.

Hier en dient niet by gebleven,
Maar keert vry met deze schat
Na U Vaderlyke Stad
Om den kranken hulp te geven,
Toont hun U gedienstigheid
Als Gy dranken zo bereidt
Om te zorgen voor hun leven:

Leeft gesegent vele Jaaren
Zonder leedt en zonder rouw,
Maar niet altyd zonder Vrouw
Want wie wenst niet eens te paren,
Dies te meer wanneer dien guit
Op zyn duimtje lagt en fluit
't Is Cupied die zorg doet varen:

Zo

Zo hy wondt, wilt niet gaan ſoeken
Tot vermindering van u pyn
Kragt nog hulp der Medecyn
Haelt geen potjes uit de hoeken
Brengt niet eens dat goed by een,
Waegt maar vry een blauwe ſcheen
Maar blyft digtjes by u boeken:

Dan zie ik u quael geneſen
Als gy maar een ſchoone maagd
Die door deugden U behaagd
En wiens ſchoon aantrekkelyk weeſen
Straalen geeft van hare jeugd
En van onbevlekte deugd
Door welſpreken zult beleſen:

Zo een ſchat voor U verkregen
Zy U lang gewenſte deel,
Tot dat 't Huwelyks echtgareel
Door de dood ! laas wort ontregen,
En U ziel wat beter waard
Door geloof ten hemel vaart
Om t' ontfangen groten zegen.

Ne Jupiter quidem omnibus

J: C: D: EBO.
Med. Stud.

AAN DEN HEER

FRANCOIS VAN DE WYNPERSSE,

Doen zyn Edele tot Meester in de Geneeskonst gevordert wierd,

Den 7. July des Jaars 1738.

NA dat 'k den Raad der Goôn eerbiedig had gevraagd,
Of 't haer behaegen zoude, ik met myn zwakke pennen
In vers ten toppunt van Parnassus zoude rennen,
Zo zeyde Apollo ja, maar 't is wat veel gewaagd.

Ik gaf den God gelyk, maar nimmer grooter vreugd
Beving my, als doenmaals, mits een der negen Maagden
Het woord voor my opnam, en wyl 't Apol' behaagden,
Zo bad zy aan den Raad om gunste voor myn Jeugd.

Die z' ook met een verkreeg, door middel van haar taal,
Alzoo het Godendom haar aanspraak Terpsichore
Uw bee zy U vergund, men laat den Knaap maar hoore,
Waarop ik wierd terstond geleyd in Febus Zaal.

Daar ik, na myne groet aan Parnas Oppergoôn
Te hebben afgelegt, aldus myn toonen stelde,
En met myn zwakke Lier dit tot Uw Lof vermelde,
Vermids het my wierd van een Zang-godin geboôn.

Laat

Beroemde WYNPERS, die, in de opkomst' uwer Jaaren,
Uw Vaderland ten roem, voor uw 's gelyk niet zwigt
In de Geneeskonst, waar in gy ver' zyt verligt,
Vergun my dat 'k U cier met lauw'ren om uw haren.

Laat ik uw groot vernuft de Menschen openbaren,
Dat, op de grondslag van uw naarstigheid gebouwd,
Wel waard is, dat den lyder U zyn lyf betrouwd,
Die na genezing wenscht, en nog niet heen wilt varen.

ô Ja my dunk 'k zie reeds, de zieken op U wagten,
Als of uw komste haar herstellen zoud' gewis,
En zoo gy haar geneest, zoo zullen s' uw zoo 'k gis
Of schoon gy zyt een Mensch als eenig Godheid agten.

Wilt dan met alle vlyt na 't Vaderland toekeeren,
Alwaar uw Vader U met vreugd ontfangen sal,
En daar ik wensch, dat gy, den kranken ten geval,
Veel jaaren leven moogt om ziektens af te weeren.

Dus zynde dan een troost, voor Man, Vrouw, Kind en Maag'en,
Wensch ik, u eyndelyk myn Vriend als 't u behaagd,
Uw naarstigheid ten loon, een jonge en schoone Maagd,
Die u uyt teed're Liefde in alles zal behaagen.

Non ut volui sed ut valui.

JACOBUS EVERA,
Med. Stud.

TER INWYING

Van den HEERE,

FRANCOIS VAN DE WYNPERSSE,

Tot Doctor in de Geneeskunde.

Ik juich U toe myn Vrind, nu ik U zie verheven
In Pallas Tempel Choor tot op den hoogsten trap,
En nu dat Gy een proev van Uwe Wetenschap,
Door dit doorwrogt geschrift, den Weereld hebt gegeven.

Ga voort Geleerde HEER; en wil U nu begeven
Na U Geboorte Stadt, om daar het Dokterschap
Te oeffenen; my dunk, 'k Zie reeds met handgeklap
Der Landgenooten, U de Haven binnen streven.

Zoo steigert Uwe Roem met schitterende Glans
Ver boven 't Starren Hof, tot 's Hemels hooge Trans,
Zoo kunt Gy Haat en Nyd, Manmoedig lyk braveren;

En als de Minne Godt U eens het harte raakt,
Kiest dan een schoone Maagt, die rein in Liefde blaakt,
Zo ziet men U Geslagt nog luisterryk vermeeren.

Amicus Amico

raptim cecinit.

AAN

AAN DEN GELEERDEN HEERE

DEN HEERE

FRANCOIS VAN DE WYNPERSSE,

Doen zyn Ed. na 't Disputeeren over de steke Blindheid tot Doctor in De Medicyne wierd ingehuldigt.

Virtutis Gloria merces.

DIe Godgeweyde wierooks geur,
Door Pallas gulde tempel zaalen
Verspreyt, en haar gewyde deur
Met frisch gekranste Myrth doet praalen.

Word door haar Godheyds Priesterdom,
Begloort met waare wysheyds glanssen,
Geleyd in 't binnenst Heyligdom
Daar Phœbus blinkt, als sterrestranssen.

Daar Æsculaap geen Ligt verveelt,
Daar Podaliers geroemde gaven,
Vereeuwigt zyn, daar Chirons beelt
Verciert de schoone Rey der Braven.

En daar Machaon, Hippocraat
Op luysterryke statie throonen,
Galeen en Avicenna staat,
Met onverwelkbre Lauwerkroonen.

Gy zoekt dat Heerlyk oogtafreel,
Heer WYNPERS, op gewenſchte ſpooren,
Gy agt dat Heylryk pronkjuweel
Veel meer, als 't zwaare goud der mooren.

Veel meer als dat gezogte goedt,
Dat uyt der Ooſt'ren ryke ſtranden
Gevischt, het wankelend gemoedt
Verkragt, en in begeert doet branden.

De wysheyd heeft uw 't hert geblaakt.
De wysheyd ſchenkt de ſchoonſte bloemen,
Waar door men zig onſterflyk maakt,
En aard en hemel langs doet roemen.

De wysheyd voer uw verder op,
De wysheyd laat u noit verleegen,
De wysheyd gun uw d' hoogſte top,
Van Eer, Uw naam een milde zeegen.

Non nomine ſed Corde.